

Beata Głowińska

Deutsche Welle o Polsce – zastosowanie tekstów internetowych na zajęciach z praktycznej nauki języka niemieckiego na studiach germanistycznych

Edukacja Humanistyczna nr 1 (34), 131-138

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Beata Głowińska
Uniwersytet Jana Kochanowskiego
w Kielcach

DEUTSCHE WELLE O POLSCE – ZASTOSOWANIE TEKSTÓW INTERNETOWYCH NA ZAJĘCIACH Z PRAKTYCZNEJ NAUKI JĘZYKA NIEMIECKIEGO NA STUDIACH GERMANISTYCZNYCH

Dlaczego Deutsche Welle i dlaczego „o Polsce”

Niemiecka stacja nadawcza Deutsche Welle (DW) jest członkiem Związku Niemieckich Nadawców Publiczno-Prawnych (ARD) i tym samym celem jej jest „służenie społeczeństwu poprzez informację, edukację i doradztwo oraz rozrywkę. Wypełnianie misji odbywać się ma w duchu obiektywizmu i ponadpartyjnego przekazu, z uwzględnieniem i poszanowaniem pluralizmu opinii i poglądów występujących w społeczeństwie”¹. Deklaracja ta ma znaczenie dla nauczycieli języka niemieckiego poszukujących oryginalnych materiałów (napisanych starannym językiem) do zastosowania na zajęciach, pozwala bowiem założyć, że materiały / teksty publicznych nadawców tworzone są z zachowaniem zasad etyki dziennikarskiej. Dobra i bardzo dobra znajomość języka niemieckiego daje studentom germanistyki możliwość korzystania z dóbr wypracowanych przez niemieckie media publiczne i pozwala na „podejrzanie” tego, co niemieccy dziennikarze piszą o aktualnych sprawach dotyczących Polski. Jest to jedna z wielu sytuacji rzeczywistego użycia języka obcego, niosąca satysfakcję z komunikowania się w nim. Hasło „Polen” dostrzeżone w obcojęzycznym tekście powoduje, że studenci czytają uważniej i chętniej, bo, jak to sami kiedyś żartobliwie stwierdzili, „nic o nas bez nas, my wiemy lepiej”. Z całą pewnością jako Polacy wiedzą o aktualnych wydarzeniach w Polsce dużo, czasem sami w nich uczestniczą (wybory, obchody ważnych rocznic, uczestnictwo w różnorodnych akcjach obywatelskich) i nieustannie za pośrednictwem rodzimych mediów odbierają informacje oraz komentarze na temat tego, co dzieje się w kraju. Wiedza ta plus swojsko brzmiące nazwiska, nazwy własne, nazwy geograficzne znacznie ułatwiają zrozumienie obcojęzycznego tekstu, a także stworzenie własnej wypowiedzi. Sięgając po obcojęzyczny tekst na temat aktualnych wyda-

¹ K. Konarska, *Systemy medialne Polski i Niemiec*, [w:] *Interakcje. Leksykon komunikowania polsko-niemieckiego*, www.polska-niemcy.interakcje.pl [12.12.2016].

rzeń w Polsce, polski czytelnik zwykle nie szuka nowych informacji, lecz raczej interesuje się tym, jak przedstawiono dane wydarzenie z perspektywy obcego kraju. Znajomość sprawy z pierwszej ręki daje mu pewną przewagę nad obcym autorem², a także pełne prawo do zabierania głosu na przykład w formie komentarza pod opublikowanym tekstem. Ta odmienność w patrzeniu na aktualne wydarzenia w Polsce i w ich ocenie (zarówno w relacji autor – czytelnicy, jak i między studentami) ma działanie motywujące studentów do intensywniejszego uczestnictwa w zajęciach, do dokładniejszego czytania tekstu (choćby w poszukiwaniu jego słabych stron lub, przeciwnie, w celu wychwycenia argumentów, które można uznać za swoje). Jeśli sprawa jest kontrowersyjna, jeśli pojawia się różnica zdań, rozbieżność interesów, jeśli są „oni” i jesteśmy „my”, co w relacjach polsko-niemieckich się zdarza, to zachowanie zasady rzetelności i bezstronności przez dziennikarza jawi się (dziś) jako przejaw coraz rzadziej spotykanej uczciwości zawodowej. Ale przykłady nierzetelnego dziennikarstwa także są pouczające, a odpowiednio skomentowane, uodparniają młodego czytelnika na manipulację w mediach.

Internetowy serwis DW oferuje często obok tekstów informacyjnych komentarze, czasem również nagrania dźwiękowe i materiał filmowy na dany temat. Nigdy wcześniej kontakt z autentycznym językiem niemieckim nie był tak łatwy, tak atrakcyjny i tak różnorodny w swojej formie. Przedstawiona poniżej propozycja zastosowania materiałów ze strony internetowej DW dotyczy krótkich tekstów informacyjnych.

O aktualnych wydarzeniach w Polsce po niemiecku

Na pytanie o sens ćwiczeń, w czasie których polscy studenci mają czytać i wypowiadać się po niemiecku na temat wydarzeń w Polsce, odpowiedziano po części powyżej – treści znane, bliskie i ważne dla uczącego się znacznie ułatwiają pracę nad warstwą językową tekstów i nad przygotowaniem własnej wypowiedzi. Ponadto zadanie to jest zbliżone do realnych sytuacji, kiedy osoby mówiące różnymi językami, chcąc nawiązać lub podtrzymać rozmowę, podsuwają sobie nazwiska czy hasła przywołujące na myśl znane wydarzenia dotyczące kraju współrozmówcy.

Zastosowanie krótkich tekstów informacyjnych na zajęciach z praktycznej nauki języka niemieckiego (PNJN) ma na celu rozwijanie umiejętności rozumienia tekstów w języku niemieckim, umiejętności ustnego relacjonowania wydarzeń opisywanych w tekście oraz ewentualnie wyrażenia opinii na temat sposobu przedstawienia danego wydarzenia.

Dwa pierwsze punkty (rozumienie tekstu i własna relacja) związane są głównie z pracą nad stroną językową tekstu i własnej wypowiedzi. Największym wyzwaniem, z którym muszą się tu zmierzyć studenci, jest konieczność posłużenia się kluczowymi pojęciami niezbędnymi do opisu danego wydarzenia (niem. *Schlüsselwörter*). Nie są to po prostu „nie-

² O niechlubnej praktyce „relacjonowania” wydarzeń przez dziennikarzy bez opuszczania pokoi redakcyjnych, jedynie na podstawie głosów i opinii innych wpływowych kolegów po fachu, pisze R. Tichy, sam dziennikarz i publicysta. Zob. R. Tichy, *Medien in der Kritik: Eine neue Form der Krise*, www.ludwig-erhard.de [12.12.2016].

znane słówka”, lecz pojęcia, które nie mogą być zastąpione innymi bez uszczerbku dla trafności i jakości przekazu (mowa tu o wypowiedzi własnej). Dlatego omówione poniżej działania mają na celu „wyłowienie” kluczowych słów na etapie przygotowania studentów do czytania testu, po przeczytaniu tekstu oraz posłużenie się nimi jako hasłami / punktami przy przygotowaniu wypowiedzi ustnej i w czasie jej prezentacji na forum grupy. Można się tu posłużyć gotowym arkuszem pracy (*Arbeitsblatt*)³. Dobór testów odbywa się według dwóch kryteriów: 1) tekst ma dotyczyć aktualnego i ważnego w skali kraju wydarzenia; 2) ma to być krótka pisemna informacja. Praca przebiega zwykle według następującego schematu: studenci próbują najpierw (zanim przeczytają tekst) przedstawić w języku niemieckim dane wydarzenie (temat podaje nauczyciel) na podstawie tego, co już wiedzą. Na tablicy tworzony jest zapis pojawiających się treści w formie haseł / słów kluczowych w języku niemieckim lub w języku polskim (jeśli studenci nie znają niemieckiego odpowiednika). Następnie studenci czytają niemiecki tekst⁴ i porównują go pod względem treściowym z zapisem na tablicy – dopisywane są brakujące treści, uzupełniane są niemieckie odpowiedniki haseł w języku polskim. Poprawne wykonanie tego zadania powinno zaowocować pełną listą haseł / słów kluczowych do danego tematu. Kolejnym etapem jest przygotowanie się do samodzielnego ustnego zrelacjonowania danego wydarzenia. Studenci ćwiczą to zadanie w parach – ważne, by poprawnie posługiwali się zapisanymi wspólnie hasłami oraz uwzględniali zasady obowiązujące przy tworzeniu ustnych wypowiedzi w języku obcym⁵ (właściwa kolejność podawanych informacji, krótkie zdania, dbałość o prozodyczne środki wyrazu). Następnym zadaniem jest zrelacjonowanie testu na forum grupy. Na tym etapie pracy pojawia się dodatkowa trudność: swobodne posługiwanie się notatkami (samodzielne formułowanie myśli zamiast odczytywania gotowego tekstu), utrzymanie kontaktu wzrokowego ze słuchaczami. Chociaż treściowo zadanie to powieliła informacje znane również „publiczności”, to od strony formy stanowi przygotowanie do wygłaszania referatów lub prezentowania dłuższych wypowiedzi na forum grupy, a tym samym służy rozwijaniu uniwersalnych umiejętności przydatnych każdemu mówcy, niezależnie od tego, jakim językiem się on posługuje. Kolejnym zadaniem językowym, przeznaczonym do wykonania na następnych zajęciach, może być tłumaczenie ustne. Nauczyciel relacjonuje w języku polskim wydarzenie, o którym mowa była na poprzednich zajęciach – wypowiada głośno zdanie po zdaniu, a wskazani studenci tłumaczą symultanicznie usłyszane sekwencje na język niemiecki. Ćwiczenie to jest cenione przez studentów, może dlatego, że stanowi namiastkę tego, o czym marzy wielu adeptów germanistyki: tłumaczenia na żywo. Zamieszczane na stronie internetowej DW niemieckojęzyczne teksty informacyjne, które dotyczą aktualnych wydarzeń w Polsce, są idealnym materiałem uzupełniającym do pracy nad doskonaleniem umiejętności językowych przyszłych germanistów. Nadają się do ćwiczenia sprawności rozumienia tekstu pisanego oraz umiejętności wypo-

³ Por. B. Głowińska, *Wykorzystanie internetowych serwisów informacyjnych w rozwijaniu umiejętności wypowiedzenia się w języku niemieckim*, „Linguodidactica”, tom XIX, s. 47.

⁴ Teksty pojawiają się na stronie internetowej www.dw.com/de po wpisaniu w wyszukiwarce hasła „Polen”.

⁵ Por. B. Głowińska, *Referat jako forma ćwiczenia wypowiedzi ustnych w ramach zajęć z praktycznej nauki języka niemieckiego na studiach germanistycznych*, „Linguodidactica” tom XVIII, s. 45.

wiadania się w języku obcym. Ich niewątpliwą zaletą jest aktualność, bliskość tematyczna, wzorcowy żywy język, dostępność oraz autentyczność, dająca poczucie uczestnictwa w rzeczywistej komunikacji.

Deutsche Welle o aktualnych wydarzeniach w Polsce

„Wypowiedź językowa jest nie tylko zbiorem zdań, ale także zbiorem wniosków i rozumowań, które można zbudować na jej podstawie”⁶, dlatego po opracowaniu tekstów wiadomości pod względem językowym pojawia się możliwość i potrzeba zagłębienia się w treść przekazu oraz refleksji na temat oddziaływania tekstu na czytelnika.

Na stronie DW (w wersji niemieckojęzycznej), tylko w czerwcu 2016, opublikowano ponad 150 tekstów i relacji filmowych dotyczących różnych ważnych wydarzeń w Polsce. Są wśród nich między innymi wiadomości o tematyce politycznej, na przykład: Komisja Europejska na temat zagrożenia praworządności w Polsce; demonstracje KOD-u; wizyta premier Szydło w Berlinie; obchody 25 rocznicy podpisania „Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy”⁷ – czyli tematy szeroko omawiane w rodzimych mediach i niekiedy budzące duże emocje wśród Polaków. Zainteresowany czytelnik sięga po teksty o takiej tematyce pisane przez Niemców dla Niemców, gdyż szuka odpowiedzi na pytanie: „Co oni o tym piszą?”. Właściwie gdyby „Nachrichten” mogły być czystą relacją czy sprawozdaniem, to nie byłoby po co snuć rozważań, bo odpowiedź brzmiałaby – fakty, a fakty mówią same za siebie. Jednak uważni czytelnicy mogą w sposobie opisu faktów rozpoznać poglądy autora, a także bardziej lub mniej jawne zabiegi, by czytelnicy myśleli podobnie jak on. Zjawisko przenikania się stylu informacyjnego i publicystycznego jest w pewnym stopniu naturalne⁸. „Truizmem jest stwierdzenie, że media nie tylko mówią nam, co jest ważne, ale także, prezentując określony punkt widzenia, mówią, co z przedstawianych faktów i wydarzeń wynika i jak w związku z tym mamy myśleć o świecie”⁹. Jednak tego, co jest oczywiste dla medioznawców, autorów tekstów i wyrobionych odbiorców, młody czytelnik musi się nauczyć, zwłaszcza gdy ma do czynienia z tekstem obcojęzycznym. Powinien zatem przede wszystkim umieć odróżniać relację od komentarza. Wymaga to dobrego zrozumienia treści, a także znajomości środków językowych typowych dla stylu informacyjnego i dla stylu publicystycznego. Jeśli natomiast w tekst, który z założenia ma być newsem, wpleciony jest komentarz, to należy się zastanowić, jaką funkcję pełnią objaśnienia autora: czy mają jedynie, poprzez naświetlenie tła, ułatwić odbiorcy, orientację w faktach, czy może autor w sy-

⁶ J. Florczak, *Środki perswazji i argumentacji w płaszczyźnie inferencji językowych na przykładzie spotów informacyjnych o Unii Europejskiej*, „Bulletin de la Société Polonaise de Linguistique”, fasc. LVIII, 2002, s. 58.

⁷ Podanym tematom odpowiadają kolejno teksty: *EU warnt Polen im Rechtsstaatsstreit* (1.06.2016), *Proteste in Polen; Alle für die Freiheit* (4.06.2016), *Deutsch-Polnische Entspannung* (22.06.2016), *Deutschland und Polen wie ein altes Ehepaar* (17.06.2016), źródło: <http://www.dw.com/search/de/polen> [12.12.2016].

⁸ Por. W. Pisarek, *Nowa retoryka dziennikarska*, Kraków 2002, s. 111.

⁹ A. Mrozowski, T. Popadiak-Kuligowska, *Ekspertyza programów informacyjnych głównych wydań TVP1 Wiadomości, TVN Fakty, Polsat Wydarzenia z okresu 4.02.2016 r. do 11.02.2016 r.*, Warszawa 2016, s. 45.

tuacji sporu lub konfliktu opowiada się po którejś ze stron. W tym drugim przypadku ważne jest rozeznanie, czy poparcie autora i tym samym zabiegi pozyskania przychylności czytelników są jawne, czy ukryte. „Perswazja czy też argumentacja wyrażona środkami eksplicitnymi jest narażona na szybką refutację, na kłopotliwe pytania”¹⁰, ale jest uczciwa wobec czytelnika, bo jest jawna. Sprzeciw budzą działania manipulacyjne, przy pomocy których usiłuje się zmienić poglądy zachowania i postawy wbrew woli odbiorców lub przynajmniej bez ich wiedzy¹¹. Należą do nich między innymi: częściowe lub całkowite zatajenie informacji niewygodnych, świadome zniekształcanie przedstawionego obrazu rzeczywistości (przeniesienie wniosków, reakcji emocjonalnych z innej sytuacji na daną informację, podawanie innych, dodatkowych informacji, które mają nadać omawianemu faktowi odpowiednie zabarwienie, deformowanie faktów przez ich tendencyjne upraszczanie, nasilenie patosu w tonie relacji) i inne¹². Dla filologów szczególnie istotne jest uwrażliwienie na manipulację językową, czyli na tendencyjny dobór słów, służący temu, by w sposób niejednoznaczny, w postaci nasuwających się wniosków i skojarzeń, przekazywać odbiorcy treści, na których zależy nadawcy. Powoduje to, że nadawca nie zadaje sobie sprawy z bezzasadności podsuwanych mu sądów i ocen¹³.

Zasygnalizowane powyżej zagadnienia dotyczące oddziaływania autora na czytelników są na zajęciach PNJN omawiane jedynie skrótowo i w sposób uproszczony – również w warstwie językowej. Lista prostych pytań i poleceń (na zajęciach w języku niemieckim) ułatwia pracę:

1. Które fragmenty tekstu zawierają „czyste” informacje? Jakie fakty podano w tekście?
2. Które fragmenty zawierają komentarz autora? Jaką funkcję spełnia komentarz?
3. Czy wiadomo (na podstawie tekstu), jakie poglądy ma autor? Czy są zaprezentowane w sposób jawny, czy niejawny?
4. Czy dla równowagi przedstawiono przeciwstawny punkt widzenia, przeciwne argumenty?
5. Jeśli są cytaty, to czy są to wypowiedzi obu stron, czy jednej?
6. Które z użytych środków językowych można określić jako neutralne, nacechowane emocjonalnie, wartościujące?
7. Jakiemu celowi / jakim celom służy tekst? Czy można uznać go za bezstronny i rzetelnie napisany?

Poniżej przedstawiono dwa przykłady analizy tekstów informacyjnych omawianych z grupą studentów w czerwcu 2016. Przytoczony poniżej zapis jest wynikiem pracy studentów. Numeracja pytań (powyżej) i odpowiedzi pokrywa się.

¹⁰ J. Florczak, op. cit., s. 58.

¹¹ Por. A. Wróbel, *Wychowanie a manipulacja*, Kraków 2006, s. 58.

¹² *Ibidem*, s. 63.

¹³ *Ibidem*, s.64.

Tytuł: *Proteste in Polen – „Alle für die Freiheit”*, 4.06.2016

1. Manifestacja KOD-u, ponad 10 tys. uczestników, wśród nich byli prezydenci Aleksander Kwaśniewski i Bronisław Komorowski, wznoszono hasło „Wolność, Równość, Demokracja”. Prezydenci (wśród nich także Lech Wałęsa) wystosowali apel do narodów Europy, wzywający je do obrony demokracji i praworządności i do solidarności z Polską.
2. W przekazie jest więcej komentarza niż relacji. Komentarz wprawdzie nakreśla okoliczności związane z manifestacjami KOD-u, ale jest to obraz jednostronny i nieobiektywny, widziany oczami samych uczestników demonstracji. Przywołuje się informacje mające przekonać czytelnika o słuszności i sile działań członków KOD-u: powołanie się na autorytet UE krytykującej Polskę, skojarzenie rocznicy częściowo wolnych wyborów z roku 1989 z dniem marszu, którego uczestnicy deklarują również walkę o wolność w Polsce, wspomnienie marszu sprzed miesiąca z podaniem liczby uczestników – ćwierć miliona, bez adnotacji, że szacunki te pochodzą od samych organizatorów i mogą być przesadzone. Zacytowanie wypowiedzi jednego z uczestników marszu, który nawiązuje do krwawego przewrotu w Rumunii jako konsekwencji arogancji władzy, ma zapewne wprowadzić atmosferę dramatyzmu.
3. Autor staje w jednym szeregu z uczestnikami marszu, z Unią Europejską, przeciw rządowi polskiemu, robi to niejawnie.
4. Brak jakiegokolwiek wzmianki na temat racji i argumentów drugiej strony.
5. Autor cytuje wypowiedzi uczestników marszu.
6. Wątpliwości budzi użycie przymiotnika *nationalkonservativ* na określenie rządu polskiego, odpowiedniejsze byłoby określenie *wertkonservativ*.
7. Tekst nieobiektywny, deformujący obraz rzeczywistości w Polsce. Jest to tym bardziej niepokojące i szkodliwe, że niemiecki czytelnik ma ograniczone możliwości, by wyrobić sobie własne zdanie na temat sytuacji w Polsce.

Tytuł: *Deutschland und Polen: Wie ein altes Ehepaar*, 17.06.2016

1. Informacje na temat uroczystości z okazji 25 rocznicy podpisania „Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy”, kanclerz Niemiec Angela Merkel przyjęła prezydenta Polski Andrzeja Dudę, obchody z udziałem prezydenta Niemiec Joachima Gaucka; planowana rewizyta w Polsce.
2. Autorka określa relacje między Niemcami i Polską jako bardzo napięte, jak nigdy wcześniej od 25 lat. Powodem ma być to, że partia rządząca w Polsce, PiS, obrała polityczny kurs określany w tekście jako narodowo-konserwatywny i krytyczny wobec Europy, a Niemcy tego nie akceptują. Na poparcie tezy o odpowiedzialności Polski za ochłodzenie wzajemnych relacji autorka powołuje się na UE, która także krytykuje polski rząd: Bruksela wszczęła postępowanie mające na celu

- sprawdzenie przestrzegania praworządności w Polsce. Polska nie przyjmuje krytyki w żadnej formie i nie życzy sobie ingerencji w jej wewnętrzne sprawy.
3. Autorka występuje w roli rzecznika Niemiec, czyni to niejawnie.
 4. W tekście nie wspomniano o niezadowoleniu Polski z niektórych działań Niemiec (polityka migracyjna, polityka energetyczna, nieuznawanie mniejszości polskiej w Niemczech), które zapewne wpływają na ochłodzenie wzajemnych relacji Polski i Niemiec.
 5. Cytowani są i kanclerz Angela Merkel, i prezydent Andrzej Duda.
 6. Wątpliwości budzi używanie określenia *Regierungspartei PiS* tam, gdzie jest mowa o decyzjach demokratycznie wybranego rządu polskiego. To samo dotyczy określenia *europakritisch*, które jest tendencyjnym uogólnieniem. Krytyka dotyczy jedynie niektórych działań UE, a nie istoty Unii Europejskiej w ogóle.
 7. Tekst nieobiektywny, komentarz jednostronny, tendencyjny i szkodliwy, bo niemiecki czytelnik pozbawiony został szansy poznania racji drugiej strony i tym samym szansy lepszego zrozumienia zagadnienia. Autorka, zamiast wyjaśniać sytuację, powieliła schematy i nieuzasadnione osądy na temat Polski.

Obraz Polski w większości mediów niemieckich jest jednostronny – nie da się tego stwierdzić na podstawie tylko dwóch przykładowych tekstów, ale mówi się o tym otwarcie w środowisku dziennikarskim. Pocięszające jest to, że polscy i niemieccy publicyści potrafią ze sobą otwarcie dyskutować na temat rzetelności dziennikarskiej, a na tym z pewnością skorzystają czytelnicy¹⁴.

Bibliografia

Deutsche Welle, *Deutsch-Polnische Entspannung*, <http://www.dw.com/search/de/polen> [12.12.2016].

Deutsche Welle, *Deutschland und Polen wie ein altes Ehepaar*, <http://www.dw.com/search/de/polen> [12.12.2016].

Deutsche Welle, *EU warnt Polen im Rechtsstaatsstreit*, <http://www.dw.com/search/de/polen> [12.12.2016].

Deutsche Welle, *Proteste in Polen; Alle für die Freiheit*, <http://www.dw.com/search/de/polen> [12.12.2016].

Florczak J., *Środki perswazji i argumentacji w płaszczyźnie inferencji językowych na przykładzie spotów informacyjnych o Unii Europejskiej*, „Bulletin de la Société Polonaise de Linguistique”, fasc. LVIII, 2002.

Głowińska B., *Referat jako forma ćwiczenia wypowiedzi ustnych w ramach zajęć z praktycznej nauki języka niemieckiego na studiach germanistycznych*, „Linguodidactica”, tom XVIII.

¹⁴ Problematyce wizerunku Polski w mediach niemieckich poświęcona była dyskusja panelowa na temat „Polska w mediach niemieckich – Niemcy w mediach polskich”, która odbyła się 15 marca 2016 r. w siedzibie Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej.

- Głowińska B., *Wykorzystanie internetowych serwisów informacyjnych w rozwijaniu umiejętności wypowiedzenia się w języku niemieckim*, „Linguodidactica”, tom XIX.
- Konarska K., *Systemy medialne Polski i Niemiec*, [w:] *Interakcje. Leksykon komunikowania polsko-niemieckiego*, www.polska-niemcy.interakcje.pl [12.12.2016].
- Mrozowski A., Popadiak-Kuligowska T., *Ekspertyza programów informacyjnych głównych wydań TVP1 Wiadomości, TVN Fakty, Polsat Wydarzenia z okresu 4.02.2016 r. do 11.02.2016 r.*, Warszawa 2016.
- Pisarek W., *Nowa retoryka dziennikarska*, Kraków 2002.
- Tichy R., *Medien in der Kritik: Eine neue Form der Krise*, www.ludwig-erhard.de [12.12.2016].
- Wróbel A., *Wychowanie a manipulacja*, Kraków 2006.

Beata Głowińska

Deutsche Welle o Polsce – zastosowanie tekstów internetowych na zajęciach z praktycznej nauki języka niemieckiego na studiach germanistycznych

Wiadomości zamieszczone na stronie internetowej Deutsche Welle są dobrym materiałem uzupełniającym na zajęciach z praktycznej nauki języka niemieckiego na studiach germanistycznych. Pozwalają na rozwijanie umiejętności językowych i komunikacyjnych (znajomość leksyki, rozumienie tekstów, wypowiedzenie się w języku niemieckim) oraz umiejętności uniwersalnych – kultury czytelniczej, dociekliwości, niezależności myślenia. To ważne, by studenci ćwiczyli się w roli świadomego i krytycznego czytelnika także wtedy, gdy mają do czynienia z tekstami obcojęzycznymi.

Słowa kluczowe: Deutsche Welle, Polska, teksty internetowe, nauka języka niemieckiego.

Deutsche Welle about Poland – adopting internet published texts on the Practical German Classes in German Philology Department

The news placed on the website of Deutsche Welle are good additional material for Practical German Classes in German Philology Department. They allow the development of language and communicative skills (the knowledge of lexis, understanding of texts, speaking skills) and universal skills like reading culture, inquisitiveness, independence of thinking. It is important that the students practise the role of conscious and critical thinking, also in the situation when they approach foreign texts.

Keywords: Deutsche Welle, Poland, internet published texts, learning German as a foreign language.

Translated by Marta Chmielewska